

Allah'ı kemâl sıfatları ile tanırız

Kırşehir/Akçakent'ten Ramazan Kılıç: “Allah'ın zatını sima olarak nasıl düşünmeliyiz?” İsim belirtmeyen okuyucumuz: “Dört yaşındaki çocuğum Allah'ın nerede olduğunu soruyor. Ne cevap verelim?”

Allah'ın mahiyeti, yarattığı şeylerin mahiyetine aslâ benzemez.¹ Yani O'nun mahiyeti, doğan, büyüyen ve ölen yaratıklar cinsinden değildir. O'nun mahiyetini bizler kavrayamayız. Sadece hiçbir yaratılmış şeye benzemediğini ve herhangi bir yere yerleşmek ihtiyacı da bulunmadığını söylemekle yetiniriz. Çünkü bütün yaratıkları ve bütün yerleri yaratan Allah'tır. Aklınıza ne geliyorsa onu Allah yaratmıştır. Allah Kendisi ise yaratılmamıştır, doğmamıştır, doğrulmamıştır; O kendiliğinden vardır. O hiçbir şeye, hiçbir kimseye benzemez. Meselâ, insanlardan marangoz olanlar masa, sandalye yaparlar; terzi olanlar elbise dikerler; demirci olanlar demirden eşya yaparlar; inşaat ustası olanlar ev yaparlar. Ancak bu üretilen şeyler üretici ustalara aslâ benzemezler. Meselâ masa ve sandalye marangoz cinsinden değildir. Elbise terzi cinsinden değildir. Demir eşyalar demirciye benzemezler. Ev ustaya benzemez.

Yerleri, gökleri ve bütün yerleri Allah yaratmıştır. Allah kendisi yarattığı hiçbir şeye benzemediği gibi, hiçbir yeri de vatan edinmez. Buna ihtiyacı yoktur. Çünkü her yer O'nundur. O'nun orada değil şurada veya şurada değil burada olduğunu söyleme imkânımız yoktur. O herşeyi birden kuşatmıştır. O herhangi bir yerde bulunmaktan, mekân edinmekten, vatan edinmekten münezzehtir. Çocuklarımıza O'nu ancak kemal sıfatları ile tanıtabiliriz.

Allah bütün kâinâtın Sâniidir (sanatla yapan), Hâlık'ıdır (Yaratan), Rabb'idir (terbiye eden, büyüten, yaşatan, talim eden), İlâh'ıdır, Râzık'ıdır (rızk veren, doyuran, besleyen), Bâri'idir (güzel yaratan, örneksiz ve ilk defa yapan) ve Sahibidir. Allah hiçbir şekilde ne insana, ne de yarattığı herhangi bir mahlûka benzemez. Allah eşsizdir, benzersizdir, misilsizdir, emsalsizdir.

Allah'ın varlığı kendi zâtındandır. Varlığı başka bir varlığa dayanmaz. O bizâtihi

kâimdir, yani kendi kendisine vardır. O Azîm'dir; büyüktür, azamet Sahibidir, büyük olarak vardır. Kebîr'dir; büyüklük ve Kibriyâ O'nun şânıdır. O büyüklükte de hiçbir varlığa benzemez. Azîz'dir; izzet, azamet, şân ve şeref Sahibidir.

Allah'ın isimlerini, sıfatlarını, kâinât üzerindeki tasarruflarını, hâkimiyetini, nimetlerini, büyüklüğünü tefekkür edebiliriz, düşünebiliriz. Fakat O'nun zâtını, vücudunun esrârını ve mahiyetini ne düşünebiliriz, ne kavrayabiliriz! Peygamber Efendimiz (asm); "Cenab-ı Hakk'ın sınırsız nimetlerini tefekkür ediniz. Fakat Kûnh-ü Zâtını düşünmeyiniz. Çünkü siz Ulûhiyet'in esrarını keşfedemezsiniz. Allah'ın azametini ve büyüklüğünü hakkıyla takdir ve ihâta edemezsiniz" buyuruyor.² Bu hadis bize Allah'ın sınırsız nimetlerini tefekkür etmeyi emrediyor, Allah'ın kûnh-ü Zâtını kavramaya çalışmamızı ise doğru bulmuyor.

Üstad Saîd Nursî Hazretleri Risale-i Nur'da baştan başa Peygamber Efendimizin (asm), "Allah'ın nimetlerini düşününüz" emrine uygun hakikatleri işliyor. Selef âlimlerinin de izlediği yol olan Allah'ın Sübûtî Sıfatlarının, Selbî Sıfatlarının, Fiilî Sıfatlarının ve Müteşâbih Sıfatlarının varlığını ispat ediyor. Bediüzzaman Müteşâbih sıfatları işlerken Allah'a cisim veya şekil vermez, sıfatların şekli, muhtevâsı ve kûnhü üzerinde durmaz, Allah'ın muradı ne ise aynen kabul ve telaffuz eder.

Bize düşen iman etmektir. Çocuklarımıza da imanı öğretmekle mükellefiz. Fakat O'nun zatının mahiyeti üzerinde durmayız, duramayız. O'nu bir mekânda bulunuyor bilmeyiz. Allah'a cisim vermeyiz. O'nu cisimlere hapsetmeyiz. Biliriz ki, Allah ne maddedir, ne ruhtur. Maddenin de, ruhun da yaratıcısıdır. Kendisi madde cinsinden de, ruh cinsinden de değildir.

Allah Teâlâ (cc) kendisine bu sıfatlarla imân eden ve seven kullarına Cennet'te Cemâlini ve güzelliğini görmeyi nasip edeceğini müjdelemiştir.

Dipnotlar:

1-Mektûbât, S. 242

2-Suyûtî, Câmi'üs-Sağîr, 1/132; Aclûnî, Keşf'ul-Hafâ,1/311